

KONINKRIJK BELGIE.

ROYAUME DE BELGIQUE.

ADVIES VAN DE RAAD VAN STATE.

AVIS DU CONSEIL D'ETAT.

De RAAD VAN STATE, afdeling wetgeving, eerste kamer, op 20 september 1995 door de Minister van Sociale Zaken verzocht haar, binnen een termijn van ten hoogste drie dagen, van advies te dienen over een ontwerp van koninklijk besluit "tot wijziging van het koninklijk besluit van 4 november 1963 tot instelling en organisatie van een regeling voor verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen", heeft op 26 september 1995 het volgend advies gegeven :

Le CONSEIL D'ETAT, section de législation, première chambre, saisi par le Ministre des Affaires sociales, le 20 septembre 1995, d'une demande d'avis, dans un délai ne dépassant pas trois jours, sur un projet d'arrêté royal "modifiant l'arrêté royal du 4 novembre 1963 instituant et organisant un régime d'assurance obligatoire soins de santé et indemnités", a donné le 26 septembre 1995 l'avis suivant :

1. Om overeenkomstig het bepaalde in artikel 84, tweede lid, van de gecoördineerde wetten op de Raad van State, ingevoegd bij de wet van 15 oktober 1991, het spoedeisend karakter van de adviesaanvraag te staven, wordt aangevoerd wat volgt :

"De hoogdringendheid vindt zijn oorsprong in het feit dat, aangezien het Verzekeringscomité van het Rijksinstituut voor ziekte- en invaliditeitsverzekering tengevolge van een vernietiging door de Raad van State van de benoeming van meerdere leden van dat Comité niet heeft kunnen zetelen gedurende de maanden mei en juni 1995 (Arrest Raad van State nr. 52.784 van 12 april 1995) en dus geen beslissing heeft kunnen nemen over het betrokken ontwerp van koninklijk besluit, tenzij op datum van 3 juli 1995 en dat het besluit in voege dient te treden op 1 juli 1995".

*

* *

2.1. Het voor advies voorgelegde ontwerp van koninklijk besluit beoogt, met ingang van 1 juli 1995, de artikelen 153vicies tot 153vicies quater van het koninklijk besluit van 4 november 1963 tot uitvoering van de wet van 9 augustus 1963 tot instelling en organisatie van een regeling voor verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, op te heffen.

Die artikelen bepalen in welke instellingen bronkuren kunnen worden verstrekt welke, onder bepaalde voorwaarden, tot een tegemoetkoming van de ziekteverzekering aanleiding kunnen geven (artikelen 153vicies en vicies ter); zij regelen de procedure van aanvraag tot het verkrijgen van

.../...

de betrokken tegemoetkoming (artikel 153vicies semel) en van het onderzoek en de beslissing omtrent de aanvraag (artikel 153vicies bis); zij stellen de kostprijs vast van de bronkuren welke in het kader van de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging als een geneeskundige verstrekking worden beschouwd en bepalen het percentage van de verzekeringstegemoetkoming in die kostprijs (artikel 153vicies quater).

2.2. Met de opheffing van de betrokken artikelen van het koninklijk besluit van 4 november 1963 beoogt de Regering een einde te maken aan de mogelijkheid tot het verlenen van een verzekeringstegemoetkoming voor bronkuren. Het is de vraag of zulks verenigbaar is met de regeling welke ter zake is uitgewerkt in de wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, gecoördineerd op 14 juli 1994. Met het oog op het beantwoorden van die vraag is het niet zonder nut de bepalingen van de wet, waarvan in het eerste lid van de aanhef van het ontwerp melding wordt gemaakt, in herinnering te brengen.

Luidens artikel 34, 14°, van de wet bestaan de geneeskundige verstrekkingen uit "de bronkuren verstrekt in één van de 430 plaatsen die door de Koning worden aangewezen in één van de instellingen die op 31 december 1986 met toepassing van de wet op de ziekenhuizen, gecoördineerd op 7 augustus 1987, erkend waren als diensten voor thermalisme (S)".

Artikel 35, § 1, zesde lid, van de wet, stelt dat de in artikel 34, 14°, bedoelde verstrekkingen de geneeskun-

.../...

dige verstrekkingen, van welke aard ook, omvatten die in het kader van een bronkuur en tijdens het verblijf in één van de bedoelde plaatsen aan de rechthebbenden worden verleend. Tevens wordt de Koning ermee belast de kostprijs van die verstrekkingen vast te stellen en de voorwaarden te bepalen waaronder de verzekering voor geneeskundige verzorging tegemoetkomt in de kostprijs van die verstrekkingen.

Artikel 37, § 13, van de wet, tot slot, draagt het de Koning op de tegemoetkoming van de verzekering voor geneeskundige verzorging voor de in artikel 34, 14°, bedoelde verstrekkingen, vast te stellen, en bepaalt voorts dat de toekenning van die tegemoetkoming elke bijzondere tegemoetkoming van de verzekering voor geneeskundige verzorging verhindert in de kosten van de in artikel 34, 14°, bedoelde geneeskundige verstrekkingen zoals ze in artikel 35, § 1, zesde lid, zijn omschreven. Luidens het derde lid van dezelfde paragraaf kan "die tegemoetkoming (...) worden verminderd onder de voorwaarden die bij een in Ministerraad overlegd besluit door de Koning worden bepaald".

3. Uit de sub 2.2. aangehaalde wetsbepalingen valt af te leiden dat de wetgever de bronkuren als een autonome geneeskundige verstrekking beschouwt waarvoor in een aparte

.../...

verzekeringstegemoetkoming is voorzien (1) en dat hij het aan de Koning heeft overgelaten om, eensdeels, de voorwaarden vast te stellen waaronder een dergelijke tegemoetkoming wordt verleend, en, anderdeels, het bedrag van die tegemoetkoming te bepalen, aangelegenheden welke de Koning ter harte heeft genomen in de met het voorliggend ontwerp op te heffen artikelen van het koninklijk besluit van 4 november 1963.

Met de voorgenomen opheffing van de betrokken artikelen van het koninklijk besluit van 4 november 1963 gaat de Koning echter de Hem door de wetgever opgedragen bevoegdheid te buiten, vermits het gevolg van die opheffing erin zal bestaan dat zonder meer een einde wordt gemaakt aan de door de wetgever uitdrukkelijk gewenste specifieke regeling van de tegemoetkoming voor bronkuren. Een dergelijke principiële optie is uiteraard zaak van de wetgever zèlf en, rekening houdend met de sub 2.2. aangehaalde wetsbepalingen, niet van de Koning.

4. Uit het voorgaande moet worden geconcludeerd dat voor de ontworpen regeling geen rechtsgrond voorhanden is in

(1) Dat de opsomming van geneeskundige verstrekkingen in artikel 34 van de wet dient te worden gezien in functie van de eruit voortvloeiende prestaties in het kader van de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen, en derhalve het bestaan van een dergelijke prestatie veronderstelt, moge onder meer blijken uit de redactie van de inleidende zin van artikel 32, eerste lid, van de wet, waarin sprake is van de "recht-hebbenden op de in titel III, hoofdstuk III, van deze gecoördineerde wet omschreven geneeskundige verstrekkingen".

de gecoördineerde wet betreffende de verplichte verzekering voor geneeskundige verzorging en uitkeringen en dat het door de Regering nagestreefde oogmerk inzake de afschaffing van de verzekeringstegemoetkoming voor bronkuren enkel door middel van een wijziging van die wet valt te bereiken.

In aansluiting hierop mag de Raad van State, afdeling wetgeving, er tot slot nog op wijzen dat het bepaalde in artikel 35, § 1, zesde lid, van de wet, naar luid waarvan de bronkuren "... de geneeskundige verstrekkingen (omvatten), van welke aard ook, die in het kader van een bronkuur en tijdens het verblijf in één van de bedoelde plaatsen aan de rechthebbenden worden verleend", tevens eraan in de weg staat dat binnen het raam van een - op zich niet meer vergoedbare - bronkuur verleende geneeskundige verstrekkingen nog de gewone nomenclatuurregels zouden worden toegepast, zoals, naar het zeggen van de gemachtigde ambtenaar, nochtans de bedoeling zou zijn.

1. Pour justifier le caractère urgent de la demande d'avis conformément à l'article 84, alinéa 2, des lois coordonnées sur le Conseil d'Etat, inséré par la loi du 15 octobre 1991, la motivation suivante est avancée :

"De hoogdringendheid vindt zijn oorsprong in het feit dat, aangezien het Verzekeringscomité van het Rijksinstituut voor ziekte- en invaliditeitsverzekering tengevolge van een vernietiging door de Raad van State van de benoeming van meerdere leden van dat Comité niet heeft kunnen zetelen gedurende de maanden mei en juni 1995 (Arrest Raad van State nr. 52.784 van 12 april 1995) en dus geen beslissing heeft kunnen nemen over het betrokken ontwerp van koninklijk besluit, tenzij op datum van 3 juli 1995 en dat het besluit in voege dient te treden op 1 juli 1995".

*

* *

2.1. Le projet d'arrêté royal soumis pour avis tend à abroger, à partir du 1er juillet 1995, les articles 153vicies à 153vicies quater de l'arrêté royal du 4 novembre 1963 portant exécution de la loi du 9 août 1963 instituant et organisant un régime d'assurance obligatoire soins de santé et indemnités.

Ces articles disposent dans quels établissements peuvent être administrées des cures thermales qui, moyennant certaines conditions, peuvent donner lieu à une intervention de l'assurance maladie (articles 153vicies et vicies ter), ils règlent la procédure de demande d'obtention de l'intervention concernée (article 153vicies semel) et de l'examen et de la décision relatifs à la demande (article 153vicies bis), ils fixent le coût des cures thermales qui sont

.../...

considérées comme une prestation de santé dans le cadre de l'assurance obligatoire soins de santé et fixent le pourcentage de l'intervention de l'assurance dans ce coût (article 153vicies quater).

2.2. En abrogeant les articles concernés de l'arrêté royal du 4 novembre 1963, le Gouvernement vise à mettre fin à la possibilité d'accorder une intervention de l'assurance pour des cures thermales. La question se pose de savoir si cette intention est compatible avec les règles inscrites en la matière dans la loi relative à l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités, coordonnée le 14 juillet 1994. Pour répondre à cette question, il n'est pas sans utilité de rappeler les dispositions de cette loi qui sont visées au premier alinéa du préambule du projet.

Selon l'article 34, 14°, de la loi, les prestations de santé comprennent "les cures thermales dispensées dans une des 430 places désignées par le Roi dans une des institutions qui, au 31 décembre 1986, étaient agréées comme services de thermalisme (S), en application de la loi sur les hôpitaux coordonnée le 7 août 1987".

L'article 35, § 1er, alinéa 6, de la loi, prévoit que les prestations visées à l'article 34, 14°, comprennent les prestations de santé, de quelque nature que ce soit, qui sont dispensées au bénéficiaire dans le cadre d'une cure thermique et durant le séjour dans une des places concernées. Le Roi est chargé, en outre, de fixer le coût de ces prestations et de déterminer les conditions dans lesquelles l'assurance soins de santé intervient dans le coût de ces prestations.

.../...

L'article 37, § 13, de la loi, enfin, charge le Roi de fixer l'intervention de l'assurance soins de santé pour les prestations visées à l'article 34, 14°, et dispose en outre que l'attribution de cette intervention empêche toute intervention spéciale de l'assurance soins de santé dans le coût des prestations de santé visées à l'article 34, 14°, telles qu'elles sont définies à l'article 35, § 1er, alinéa 6. Selon l'alinéa 3 du même paragraphe "cette intervention peut être diminuée dans les conditions fixées par le Roi, par arrêté délibéré en Conseil des ministres".

3. Il peut être inféré des dispositions législatives citées sous le point 2.2., que le législateur considère les cures thermales comme une prestation de santé autonome pour laquelle une intervention distincte de l'assurance est prévue (1) et qu'il a laissé au Roi le soin de fixer, d'une part, les conditions dans lesquelles pareille intervention est accordée et de déterminer, d'autre part, le montant de cette intervention, matières que le Roi a réglées dans les articles de l'arrêté royal du 4 novembre 1963, que le présent projet tend à abroger.

(1) Le fait que l'énumération de prestations de santé, figurant à l'article 34 de la loi, doit être considérée en fonction des prestations qui en découlent dans le cadre de l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités et présuppose donc l'existence d'une telle prestation, ressort notamment de la rédaction de la phrase introductive de l'article 32, alinéa 1er, de la loi, qui fait état de "bénéficiaires du droit aux prestations de santé telles qu'elles sont définies au chapitre III du titre III de la présente loi coordonnée".

Toutefois, en abrogeant les articles concernés de l'arrêté royal du 4 novembre 1963, le Roi excède la compétence que Lui a conférée le législateur, dès lors que cette abrogation aura pour effet qu'il sera purement et simplement mis fin à la réglementation spécifique des interventions pour des cures thermales, expressément voulue par le législateur. Pareil choix de principe relève nécessairement du législateur lui-même et n'appartient pas, compte tenu des dispositions législatives citées sous le point 2.2., au Roi.

4. Force est de conclure de ce qui précède, que les règles en projet ne trouvent aucun fondement légal dans la loi coordonnée relative à l'assurance obligatoire soins de santé et indemnités et que l'objectif poursuivi par le Gouvernement en matière de suppression de l'intervention de l'assurance pour des cures thermales, ne peut être réalisé que par une modification de cette loi.

Complémentairement, le Conseil d'Etat, section de législation, tient encore à signaler, pour terminer, que l'article 35, § 1er, alinéa 6, de la loi, selon lequel les cures thermales "comprennent les prestations de santé, de quelque nature que ce soit, qui sont dispensées au bénéficiaire dans le cadre d'une cure thermique et durant le séjour dans une des places concernées", empêche également que les règles ordinaires de la nomenclature continuent à être appliquées aux prestations dispensées dans le cadre d'une cure thermique - non susceptible, en tant que telle, d'être indemnisée -, alors que, selon les déclarations du fonctionnaire délégué, telle serait cependant l'intention.

De kamer was samengesteld uit

La chambre était composée de

de Heren : J. DE BRABANDERE,
Messieurs :

staatsraad, voorzitter,
conseiller d'Etat, président,

M. VAN DAMME,
D. ALBRECHT,

staatsraden,
conseillers d'Etat,

Mevrouw : A. BECKERS,
Madame :

griffier,
greffier.

De overeenstemming tussen de Nederlandse en de Franse tekst werd nagezien onder toezicht van de H. D. ALBRECHT.

La concordance entre la version néerlandaise et la version française a été vérifiée sous le contrôle de M. D. ALBRECHT.

Het verslag werd uitgebracht door de H. W. VAN VAERENBERGH, auditeur. De nota van het Coördinatiebureau werd opgesteld en toegelicht door Mevr. M.-C. CEULE, eerste referendaris.

Le rapport a été présenté par M. W. VAN VAERENBERGH, auditeur. La note du Bureau de coordination a été rédigée et exposée par Mme M.-C. CEULE, premier référendaire.

DE GRIFFIER - LE GREFFIER,

DE VOORZITTER - LE PRESIDENT,

A. BECKERS.

J. DE BRABANDERE.